

בלשון המעטה

בלוג

כידוע, עד היום ניכרים טביעות אצבעותיה של המורשת הבריטית בעולם המשפט הישראלי. כך, בין היתר, סגנון הכתיבה המאופק, גם לתיאורן של סיטואציות מקוממות במיוחד. הביטוי "בלשון המעטה" הנפוץ כל כך בקרב המשפטנים הוא דוגמה מצוינת לכך, ומקורו ב-"to say the least" הבריטי (לצד רעהו ה-"understatement" האמריקאי).

כשבית המשפט קובע "מצאתי שהאמת אינה נר לרגלי התובע, בלשון המעטה"; הוא למעשה מתכוון שהאמת מהתובע והלאה וייתכן שיש בעלי דין שמשקרים גם על דוכן העדים. או כשבית המשפט מציין "התברר שהיקף פעילות העסק אינו גדול, בלשון המעטה"; הוא בעצם מתכוון שהעסק כמעט ונעדר כל פעילות. השופט אמנם ישראלי, אך הנימוס בריטי...

בית המשפט בחיפה הדגיש כבר לפני שנים ארוכות שלטעמו **"ניהול פרוטוקלים של דיוני שומה או תרשומות של שיחות טלפוניות המתקיימות בעניינו של נישום המצוי בשלב ההשגה – אינם עניין אופציונאלי"**. כך כמובן גם בשימועי מע"מ – **"מפקח או כל נציג של פקיד שומה (או בהתאמה מנהל מע"מ או מנהל מיסוי מקרקעין) הדן בעניינו של נישום המצוי בהליך שומתי חייב לתעד את עיקרי מהלך הדיון"**. אלא שלעיתים פרוטוקול הדיון אינו משקף את חילופי הדברים, "בלשון המעטה". כלומר – כבר הבנתם – לעיתים אין כל קשר בין התיעוד של המפקח או מבקר החשבונות לבין הדיון שהתרחש בפועל. המייצג טוען, ונציג הרשות מעלה על הכתב רק את מה שבחר לשמוע. מכאן, קצרה הדרך לרצונם של נישומים ומייצגים להקליט את הדיון.

כך נהג גם מייצגה של חברה שזומן להשמיע טענותיה של חברה בתחנת מע"מ. לאחר שנציגת הרשות עלבה בו וקטעה את דבריו שוב ושוב, הלה הבין שלא יקבל את יומו. גם כשביקש לעיין בפרוטוקול סורב, ומשכך, הודיע בהגינותו שמכאן ואילך ברצונו להקליט את הדיון. או אז קפצה נציגת מע"מ, והפסיקה את הדיון. ועוד משהו – שעות ספורות לאחר מכך נתבקשה החברה העוסקת לחקירה פלילית. בבית המשפט נפנף מנהל מע"מ בהנחיה פנימית שלפיה יש לאסור על הקלטת כל דיון או שימוע שנערך מול עוסק, בהנמקה שהקלטת הדיון "עלולה לפגוע באווירה השוררת בדיון".

גם בית המשפט לא רצה לקלקל את האווירה ובמקום לשפוך חמתו על ההנחיה החצופה בראייתו, ציין בנימוס בריטי מאופק כי "הנחיה זו מעוררת קושי לא מבוטל, בלשון המעטה". בהמשך הדגיש: שההנחיה אינה מציגה כל מקור נורמטיבי לאיסור; שלא מצא ביסוס הגיוני להנחה שהקלטת הדיון תפגע ביעילותו; ושההנחיה אינה מפרטת כיצד בכל

זאת יישמעו טענותיה של העוסקת לאחר שהרשות "פוצצה" את הדיון עימה.

ביוני 1965 פרסמה חנה בבלי לעובדי משרד החוץ "תדריך בענייני נימוסים והליכות חברה". מעניין אם ישנו תדריך מקביל גם לעובדי רשות המסים...

אין באמור לעיל כדי להחליף ייעוץ משפטי מלא וספציפי.

הדברים האמורים נכונים למועד פרסומם.

אנשי קשר

שלמה אביעד זידר
מגשר, שותף

דניאל פסרמן
ראש תחום מסים